

Fehér Dávid

Néhány túske – válasz a válaszra

Mátrai-purparlé vol. 2.*

Talán nem volna helyénvaló, ha arra hivatkoznék, hogy nem szokás a kritikát kritizálni, miközben a kritika kritikájának a kritikáját írom, különösen, ha egy korábban általam megfogalmazott plágium-vádról van szó, mely tudom, igen súlyos állítás. Az viszont semmiképp se szerencsés, sőt kifejezetten kínos, ha a független kritikust bíráló vitapartner, jelen esetben Hegedüs Orsolya, a vizsgált művész képviselő (amúgy igen kiváló!) galéria alkalmazottjaként több rendben érdekelt a művész pozitív reputációjának és eladhatóságának fenntartásában, s nem elegáns, ha a művész és a kiállítás jelentőségéhez mérten rövidre szabott (mintegy 6000 karakteres, kétoldalas) kritikára egy nagyjából duplahosszúságú, öt nyomtatott oldalt elfoglaló (!) választ jelentet meg a megfogalmazott bírálat felülírásának, s a hírnéven esett csorba kiküszöbölésének reményében, s így mintha ágyúval löne a szerencsétlen verébre. (Az efféle anomáliát minden szövegekkel dolgozó, „magát komolyan venni szándékozó” művészettörténésznek észlelni kell, kéne...) Hegedüs számára, ahogy ezt viszontválaszának elején maga is elismeri, Mátrai művei nem csak spirituális értelemben jelentik a mindennapi kenyeret, s ez az amúgy igen alapos és velős válaszában élet is csökkent. Nota bene, megtiszteltetésnek veszem, hogy ilyen mélységben foglalkozott rövid jegyzetemmel, melyben Mátrai kiállításával kapcsolatos benyomásaimat rögzítettem. Nem hagy nyugodni a kérdés, hogy a következő acb-s művészre vonatkozó negatív hangvételű kritikámról a galéria mely alkalmazottja fog duplahosszúságú bírálatot megfogalmazni. Ezúttal azonban Hegedüs írásának főbb ellenvetéseire szeretnék reflektálni, melyek abba a megállapításba konkludálnak, hogy „ha a felmutatott bizonyítékok, s az érvelés nem állják meg a helyüket, nem marad más, mint a puszta vádaskodás”. Az általános érvényű szentencia Hegedüs szövegére épp úgy állhat, mint sajátomra, mely a következő logika szerint szerveződik: a Mátrait pozitív színben feltüntető megállapításaimért megdicsér, más esetben megfedd, sőt vádol.

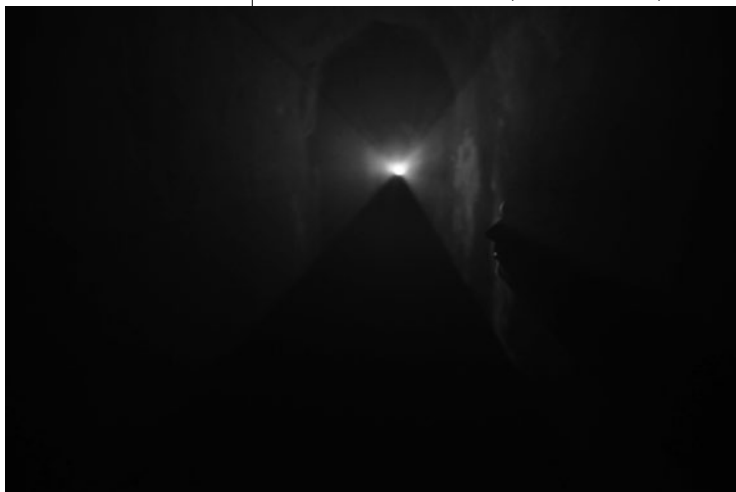
ANTHONY MCCALL
Line Describing a Cone, 1973, Whitney Museum, 2002

Mikor az egymáshoz hasonló műveket nézegetem, a számomra kissé meddő vita kapcsán ismét a *Vörös tenger kettéválasztása* jut eszembe: ezúttal azonban nem Mátrai vagy JAMES TURRELL alkotásaként, hanem Kierkegaard gondolati kísérleteként, mely Arthur C. Danto páratlanul szellemes példájává vált a *Közhely színeváltozásának* elején. A *Vörös tenger kettéválasztása* ezúttal egy vörös négyzet volt, mely újabb és újabb jelentéssel felruházva, újabb és újabb szemantikai kontextusban Danto leírásában rendre teljesen új művé lényegült, hisz szinte bármit „ábrázolhat”, s bármit jelenthet: Kierkegaard hangulatától a vörös téren át egy vörös terítőig. Képzletbeli kiállítás rendezhető vörös négyzetekből, melyek azonosak, s mégsem megegyezők, ahogy már Danto előtt Nelson Goodman is eljátszott a megkülönböztethetetlen művek és a tökéletes hamisítványok problémájával. Ugyanaz az elem, akár teljesen megegyező forma is jelenthet gyökeresen mást, teljesen más például JOSEPH BEUYS filckabátja (1970-ből) és MAJOR JÁNOS a balatonboglári kápolnában felakasztott kabátja három évvel később, s nem pusztán azért mert más személyhez tartozik, hanem mert a két műnek – bármennyire is hasonlóak – más a szemantikai és a történeti kontextusa. Az ERDÉLY MIKLÓS, JOVÁNOVICS GYÖRGY és Major János által installált műnek tán épp az volt a nívója, hogy alkotói kijelentették, nem alkotak vele semmi újat, bár épp a semmi újat nem alkotás akarása jelenthetett sajátos újdonságot, ahogy paradox módon a kabáthoz mellé-

* Fehér Dávid: *Nyitott kapukat... / Mátrai Erik LUX című kiállítása*, Balkon 2011/5.; Hegedüs Orsolya: *Adalékok Mátrai Erik műveinek recepciójához*, Balkon 2011/7-8.

MÁTRAI ERIK
Fényinstalláció, Feszty ház, 2010

ANTHONY MCCALL
Line Describing a Cone, 1973, Whitney Museum, 2002

kelt szövegben az alkotók leszögezték: „az se új, hogy nincsen benne semmi új”. A fenti példák óvatosságra intenek, hisz olykor még a kísérteties hasonlóság sem jelenthet plágiumot. Ezt a teoretikus veszélyt magam is igyekeztem szem előtt tartani, amikor Mátrai fénytőlcsérét ANTHONY MCCALL installációival vettem össze, melyek bármily hasonlóak is, eltérő szemantikai kontextusba helyezve mást és mást „jelenthetnek”. Gyakran előfordul, hogy egy mű rendkívül hasonlít egy másikra, s csakugyan nehéz kérdés, hogy a hasonlóság mely fokától nevezhetünk egy műalkotást plágiumnak. Továbbra is úgy látom azonban, hogy Mátrai *Rainbow ellipse* című – előképével függőviszonyban lévő, ám csakugyan rendkívül erős – installációja már ebbe kategóriába tartozik. A kritikámban épp csak megemlítettem tövisképekről eredetileg sem állítottam, hogy a maguk teljességében plágiumok lennének, csupán a médiumhasználat Penonéval mutatkozó rokonságát hangsúlyoztam, s megvallom, ebben az esetben csakugyan „ízlésbeli okok vezérteltek”. Tegyük hozzá, Hegedüs félreérti vagy kiforgatja szavaimat, amikor azt állítja, hogy „sem a művészet története, sem a kortárs médiaművészeti praxis nem támasztja alá, hogy egy mű originalitásának a követelménye, hogy a használt médium legyen a művész saját találmánya” – soha sem állítanám, hogy egy médium kisajátítható, s az eredetiség előfeltétele a médium feltalálása. A tövis azonban (Penonénál és Mátrainál) egyszerre médium és motívum, ha tetszik, maga az üzenet. A különbségek persze szembeötlőek. Míg Penone szublimáltan szakrális, a testtapasztalatokat a fenségessel invenciózusan párosító töviskompozíciói indirekt módon aktivizálják a transzcendenciához fűződő kulturális képzeleteinket, addig Mátrai szakrális táblaképein a tövis csakugyan – ahogy erre Hegedüs is utal – a közhelyesen bemutatott narratív tartalom nyomatékosságául szolgál. Jóval szűkebb (mégis hasonló) jelentésmezőket

MÁTRAI ERIK
Rainbow ellipse, 2011

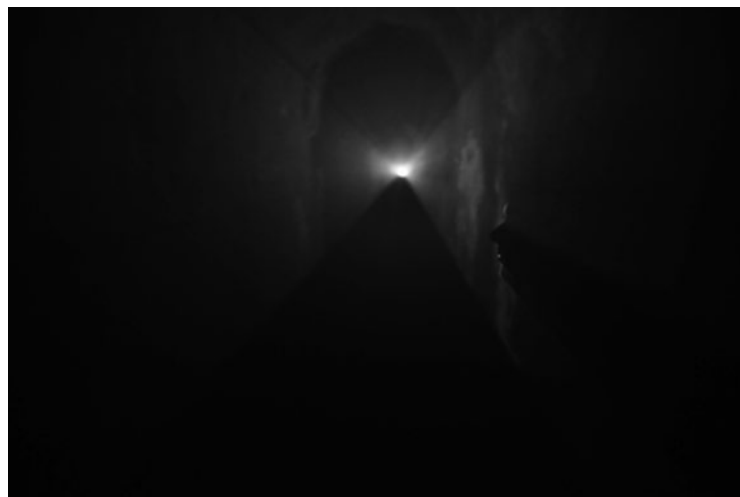
mozgat meg, mint Penonénál, ám ezúttal már-már modorosán túlbeszéltnek hat. Krisztus alakjában magát a művészt vélem felfedezni, Máriában pedig a művész feleségét: az üdvtörténeti narratíva sajátosan csúszik össze a legszemélyesebb történetekkel, a hit egyidejű univerzalitását és individualitását artikulálva, kimódoltan konfesszionális jelleget öltve. (Ugyanakkor, ha a párhuzamot komolyan vesszük, sajátos freudiánus interpretációkra is alkalmat adva.) Mátrai illusztratív tövisikonjait – melyeket a motívumegyezés ellenére sem tekintek plágiumnak! – épp azok az elemek teszik számomra problematikusává, melyek különböznek Penonétól: a produktív többjelentésűséget felváltja egy (számomra) túlonatú patetikus hangnem, s egy olyan vizuális nyelv, mely – érzésem szerint – közelebb áll a szakrális jeleneteket ábrázoló szuvenírek látványvilágához, mint a vallásos csúcstapasztalatot szuggesztíven előhívó középkori ikonokhoz, vagy azt esztétikai tapasztalatként performáló újkori oltárképekhez. (A teológiai szempontból is teljesen értelmezhetetlen, sőt már-már blaszfémikusnak tűnő tövis-Vénuszok önfeledt giccs-effektusáról vagy az újfent freudiánus interpretáció után kiáltó – amúgy egy Maria Lassnigra emlékeztető módon, hanyagul felkent aktot gazdagító – tövis-vagináról [!!!] pedig ne is beszéljünk!) S igaz ez a bibliai jeleneteket, például az angyali üdvözlélet animáló video-ikonokra is: a klasszikus keresztény ikonográfiát és a kilencvenes évek videojátékainak képi világát egyszerre idéző jelenetek talmian átesztétizálták, mégsem performálták az inkarnáció misztériumát (szemben Bill Viola szakrális témájú, frusztrálóan lelassított, meditatív, olykor rendkívül erős képsoraival), ahogy a *Barracasi mise* esetén – bármily szép a valenciai táj, s bármily éterien csengő az éneklő asszonyok hangja – a végeredmény sajnos a legprimitívebb winamp-vizualizációkkal korrelált. Amikor kritikámban Mátrai (giccsel kokettáló) korai műveit erőtlennak és illusztratívinnak tartottam, ilyesmikre gondoltam, ám nem éreztem szükségesnek és elegánsnak, hogy kifejtsem ezt (Hegedüs számon is kéri rajtam a súlyos esztétikai ítéletek indoklásának hiányát), hisz épp arról igyekeztem beszámolni, hogy Mátrai legújabb fényművei minden korábbi alkotást – s minden várakozásomat – felülmúlóan erőteljesnek bizonyultak, s ezúttal olykor túlzó teatralitásuk ellenére is többnek éreztem őket egy elhagyott diszkó kulisszáinál. Mégis szükségesnek tartottam megállapítani, hogy Mátrai életműve kvalitás tekintetében meglehetősen egyenetlennak tekinthető. A dunajvárosi kiállítást bejárva csakugyan felidéződött bennem Olafur Eliasson emlékeztető berlini tárlata, melyen önkéntelenül fogalmaztam meg a kérdést: „Hol a határ a magas művészet és a szórakoztatóipar csillogása között?” Hegedüs Mátrait olyan esetekben is megvédi, amikor nem is szorulna különösebb védelemre (nota bene, szövege végén épp ő írja, hogy nyugodtan lehet egy művészt kritizálni, kérdés akkor, miért tesz szemrehányást a kritikusként, ha kritizál...). Felvetésem ezúttal nem kritikai jellegű, inkább a „magas” és „alacsony” művészet határmezsgyéjén egyensúlyozó alkotások jellegére utaló költői kérdés volt: Eliasson és Mátrai műveinek ereje, úgy érzem, épp ebből a produktív bizonytalanságból származott. S talán ez tette különösen izgalmassá a *Rainbow ellipse* című installációt.

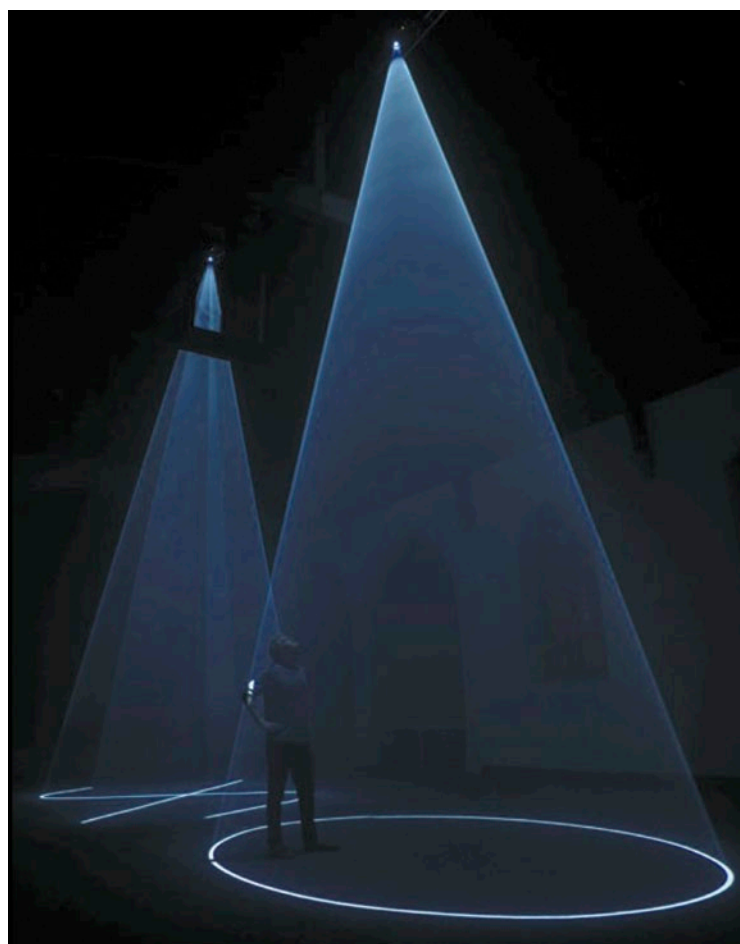
ANTHONY MCCALL
Line Describing a Cone, 1973/2002

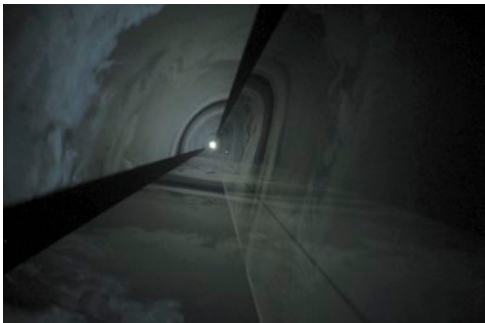
Az egyetlen érdembeli vita köztem és Hege-
düs között erre a műre vonatkozik. Továbbra is
úgy tartom, hogy Mátrai ezúttal túlon-
túl közel került előképéhez, s itt nem a füstszobákat
virtuóz módon berendező Eliassonra vagy
a befogadót dezorientáló Turrellre, hanem
kizárólag Anthony McCallra gondolok. McCall
műveinek kiindulópontja a hetvenes években
csakugyan a film sajátos kiterjesztése volt:
a *Line Describing a Cone* valóban a film null-
pontjaként vált paradox, testetlen (Carl André-
hoz vagy Donald Juddhoz hasonlítható) minimal
art plasztikává, ugyanakkor fényalagúttá
(szó szerint is nullpontként amennyiben félóra
alatt egy tökéletes kört, stilizált nulla jelet
rajzolt meg a falon). A kétezres évek elején, az
akkor már digitális projektorokkal és professzi-
onális füstgépekkel operáló (s a *Line Describing a
Cone*-t ilyen kontextusban *Line Describing a
Cone 2.0* címen is újrainstalláló) McCall kérdés-
felvetése azonban nem merült ki a médiumkriti-
kában, s a film és a közönség kapcsolatának
tematizálásában. Gomolygó füstből kibon-
takozó (olykor mozgó, s a befogadóval is
interakcióba kerülő, olykor álló) fénytölcserei-
nek, sajátos fényplasztikáinak gyakran adta a
Between You and I címet: a fényalagutak olyan
(Merleau-Ponty-val szólva) interkorporeális

ANTHONY MCCALL
Between You and I című
Fényinstallációja a
St. Cornelius Chapelben
New York, 2009, digitális
projekció, műfüst

MÁTRAI ERIK
installációja, 2010–2011

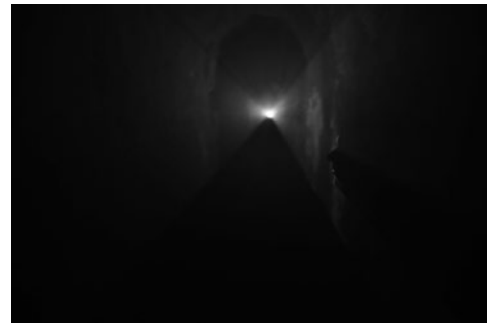

ANTHONY MCCALL
Between You and I című
fényinstallációja a St. Cornelius Chapelben
New York, 2009, digitális projekció, műfűst

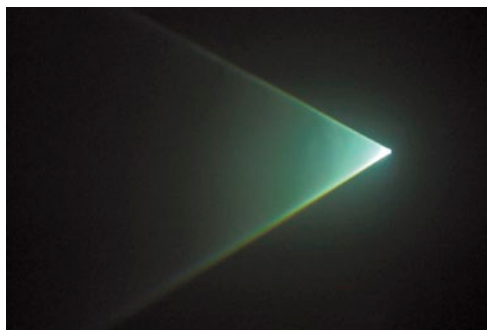
ANTHONY MCCALL
Between You and I Horizontal, 2007

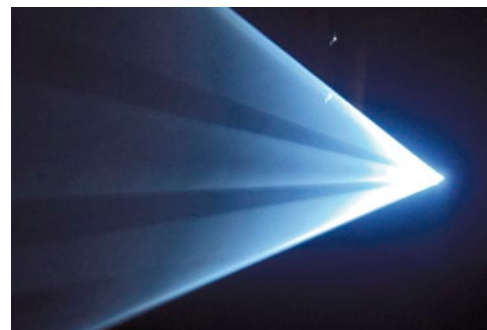
MÁTRAI ERIK
Rainbow ellipse, 2011

tapasztalatokat tematizáltak, melyek a transzcendencia mibenlétét konzekvensen vizsgáló Mátrai művészetének is alapkérdései. McCall a fénytölcséreket olykor vertikális, olykor horizontális pozícióban (gyakran komplex geometriai rendszert alkotva) installálta: az Én és a Te viszonyának transzcendens és egzisztenciális dimenzióit egyaránt megnyitva; nem lehet véletlen, hogy McCall vertikális fénytölcsereit két éve szakrális térben, a New York-i St. Cornelius Chapelben mutatta be, s innen nézve válik rendkívül bizonytalanlanná Hegedüs azon érve, hogy Mátrai műveinek kontextusa eltér McCall – olykor szintén szakrális tartalmakat hordozó – alkotásaitól. A fényfalak testetlenek, mégis mintha megtestesülnének. A végeláthatatlanul hosszú alagút pedig fenséges tájélményt idéz, akár később Mátrainál. Továbbra is úgy látom, hogy lényegesen több a hasonlóság, mint a különbség: a Mátrai által installált „fénykapu” ahhoz túllontúl hasonlít McCall behatolásra invitáló horizontális fénytölcséreire (vagy tölcsérhez hasonlítható komplex, geometrikus formakonstellációira), hogy a teológiai problematika ráolvasásával és a becsempészett szivárvány-motívum felemlegetésével, illetve Mátrai többi kapu-művének citálásával el lehessen intézni a szembeötlő egyezések problémáját. McCall digitális projektorokat és műfűstöt alkalmazó művei esetén a médium is teljesen azonos, ám ahogy a tövis esetén, a fénytölcsér esetén sem a médium kisajátításáról, hanem egy emblematikus (mégis roppant egyszerű) művészi lelemény epigonszerű megismétléséről (s effektusainak kiaknázásáról) van szó. S itt – Mátrai korai műveihez fűződő viszonyommal szemben – nem ízlésbeli preferenciáim mondatják ezt velem (a kiállítás installációit, különösen az inkriminált alkotást, kifejezetten erősnek találtam), hanem továbbra is úgy érzem, hogy Mátrai ezúttal túlságosan közel került McCall korai „film-installációjához” és újabb, digitális fényszobrához (ahogy ezt néhány mellékelt fénykép is mutatja). Olyannyira, hogy a mű egy korábbi

McCall-mű újrainstallálásának hat, leginkább a McCall előtt deklaráltan tisztelgő „solid light” installációkra emlékeztet. Úgy érzem, hogy noha a hasonlóságnak vannak fokozatai és árnyalatai, egy képzeletbeli skálán Mátrai műve (jóllehet előképét jócskán leegyszerűsíti) közelebb állna a plágiumhoz, mint a motivikus rájátszáshoz (ennek ellenére persze mindenkinek szíve joga ezt másképp gondolni). Noha sokféleképp magyarázhatjuk (ahogy tette azt Danto ironikusan játékos példájában), a vörös négyzet, mégiscsak vörös négyzet, a fényből formált tölcsér pedig fényből formált tölcsér, ahogy a rózsa is, rózsa, rózsa, tövissel vagy tövis nélkül, egyre megy.

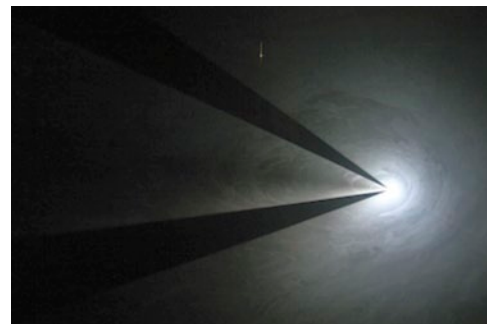
MÁTRAI ERIK
Rainbow ellipse, 2011

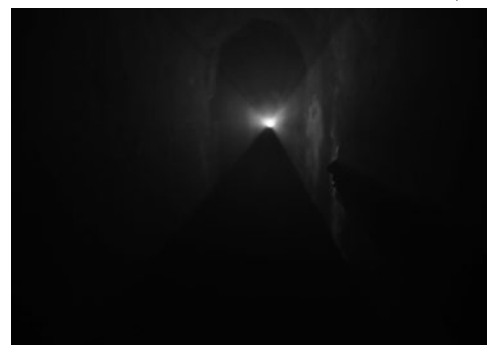
ANTHONY MCCALL
Meeting you halfway, 2010

ANTHONY MCCALL, 1973/2002

MÁTRAI ERIK, 2010

Gasworks – Albert Potrony – Images

http://www.gasworks.org.uk/international/images.php?id=599#Photo2323

GASWORKS EXHIBITIONS, INTERNATIONAL RESIDENCIES & STUDIOS, LONDON

Mailing List Home | About | Contact | Support Us | Triangle Network | Pipeline | Common Practice | Search

PROGRAMME **INTERNATIONAL FELLOWSHIPS**

- Exhibitions
- Residencies
- International Fellowships**
- Participation
- Studio Artists
- Events & Projects

Information
Current & Forthcoming
Archive

Albert Potrony

Albert Potrony, Still from The View, single-channel video projection, 2007

<http://www.gasworks.org.uk>

belső középcentrum • szíj kamilla kiállítása • telep művészeti bemutatóter

2011. szeptember 29 - október 12.
nyitva tartás: h-p: 14:00-22:00, szo: 16:00-22:00, v: zárva • cím: 1075 budapest, madách i. út 8.

<p>Franciaország</p> <p>Embellissez-moi! <ul style="list-style-type: none"> ● MAGYAR INTÉZET www.instituthongrois.fr PÁRIZS 2011. 09. 22 – 10. 23.</p>
<p>Jikken Kōbō <ul style="list-style-type: none"> ● BÉTONSALON www.betonsalon.net PÁRIZS 2011. 09. 08 – 10. 29.</p>
<p>rendez-vous 11 <ul style="list-style-type: none"> ● MUSÉE D'ART CONTEMPORAIN DE LYON ● ÉCOLE NATIONALE SUPÉRIEURE DES BEAUX-ARTS DE LYON www.ensba-lyon.fr LYON <ul style="list-style-type: none"> ● INSTITUT D'ART CONTEMPORAIN www.i-art-c.org VILLEURBANE 2011. 09. 15 – 11. 13.</p>
<p>LE TEMPS RETROUVÉ – Cy Twombly photographer, friends and others <ul style="list-style-type: none"> ● COLLECTION LAMBERT www.collectionlambert.com AVIGNON <ul style="list-style-type: none"> ● CHAPELLE DU MÉJEAN ARLES 2011. 06. 12 – 11. 20.</p>
<p>Lewis Hine <ul style="list-style-type: none"> ● FONDATION HENRI CARTIER-BRESSON www.henricartierbresson.org PÁRIZS 2010. 09. 07 – 12. 18.</p>
<p>Biennale de Lyon: une terrible beauté est née <ul style="list-style-type: none"> ● MUSÉE D'ART CONTEMPORAIN DE LYON www.moca-lyon.org LYON 2011. 09. 15 – 12. 31.</p>
<p>Mai-Thu Perret <i>The Adding Machine</i> <ul style="list-style-type: none"> ● MAGASIN - CENTRE NATIONAL D'ART CONTEMPORAINE GRENOBLE www.magasin-cnac.org GRENOBLE 2011. 10. 09 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Edvard Munch <i>L'œil moderne 1900-1944</i> <ul style="list-style-type: none"> ● CENTRE POMPIDOU www.centrepompidou.fr PÁRIZS 2011. 09. 21 – 2012. 01. 09.</p>
<p>Yayoi Kusama <ul style="list-style-type: none"> ● CENTRE POMPIDOU www.centrepompidou.fr PÁRIZS 2011. 10. 10 – 2012. 01. 09.</p>
<p>Ryan Trecartin / Lizzie Fitch <i>Any Ever</i> <ul style="list-style-type: none"> ● MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS www.mam.paris.fr PÁRIZS 2011. 10. 18 – 2012. 01. 18.</p>
<p>Diane Arbus <ul style="list-style-type: none"> ● JEU DE PAUME www.jeudepaume.org PÁRIZS 2011. 10. 18 – 2012. 01. 25.</p>
<p>THE LAM <ul style="list-style-type: none"> ● CITÉ DE L'ARCHITECTURE ET DU PATRIMOINE www.citechailot.fr PÁRIZS 2011. 10. 26 – 2012. 01. 30.</p>

<p>Strange and close – A Museum as a Neighbourhood <ul style="list-style-type: none"> ● CAPC MUSÉE D'ART CONTEMPORAIN DE BORDEAUX www.capc-bordeaux.fr Château-Gontier 2011. 10. 06 – 2012. 02. 12.</p>
<p>Hollandia</p> <p>The Art of Hacking <ul style="list-style-type: none"> ● NETHERLANDS MEDIA ART INSTITUTE www.montevideo.nl AMSZTERDAM 2011. 09. 10 – 11. 12.</p>
<p>Scarlett Hooft Graafland <ul style="list-style-type: none"> ● HIUS MARSEILLE / FOUNDATION FOR PHOTOGRAPHY www.huismarseille.nl AMSZTERDAM 2011. 09. 10 – 11. 20.</p>
<p>Melanchotopia <ul style="list-style-type: none"> ● WITTE DE WITH www.wdw.nl ROTTERDAM 2011. 09. 02 – 11. 27.</p>
<p>Scarlett Hooft Graafland <ul style="list-style-type: none"> ● HIUS MARSEILLE / FOUNDATION FOR PHOTOGRAPHY www.huismarseille.nl AMSZTERDAM 2011. 09. 10 – 12. 11.</p>
<p>VANUIT HIER – OUT OF HERE / Exhibition project following the 75th anniversary of the Van Abbemuseum <ul style="list-style-type: none"> ● VAN ABBEMUSEUM www.vanabbemuseum.nl EINDHOVEN 2011. 09. 03 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Eugene Atget <i>Vieux Paris</i> <ul style="list-style-type: none"> ● NEDERLANDS FOTOMUSEUM www.nederlandsfotomuseum.nl ROTTERDAM 2011. 09. 24 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Sven Augustijnen <i>Spectres</i> <ul style="list-style-type: none"> ● DE APPEL BOYS' SCHOOL www.deappel.nl AMSZTERDAM 2011. 10. 15 – 2012. 02. 12.</p>
<p>Mark Wallinger MARK <ul style="list-style-type: none"> ● DE PONT MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST www.depont.nl TILBURG 2011. 10. 08 – 2012. 02. 19.</p>
<p>Izrael</p> <p>Rodney Graham <i>PhotoSynthesis</i> <ul style="list-style-type: none"> ● THE ISRAEL MUSEUM www.imjnet.org.il JERUZSÁLEM 2011. 07. 08 – 11. 30.</p>
<p>Formally Speaking: I. Lines Made by Walking II. And what shall we do with Painting in the 21st Century? <ul style="list-style-type: none"> ● HAIFA MUSEUM OF ART www.hma.org.il HAIFA 2011. 07. 02 – 12. 31.</p>

<p>Írország</p> <p>Gerard Byrne <ul style="list-style-type: none"> ● IRISH MUSEUM OF MODERN ART www.imma.ie DUBLIN 2011. 07. 27 – 10. 31.</p>
<p>Lengyelország</p> <p>Between Sculpture and Fashion <ul style="list-style-type: none"> ● MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W KRAKOWIE www.mocak.pl KRAKKÓ 2011. 09. 07 – 10. 30.</p>
<p>The Generation in Transition – New Art from India <ul style="list-style-type: none"> ● ZACHETA NARODOWA GALERIA SZTUKI www.zacheta.art.pl VARSÓ 2011. 09. 03 – 11. 06.</p>
<p>Eyes Looking For a Head to Inhabit <ul style="list-style-type: none"> ● MUZEUM SZTUKI ŁÓDŹ http://msl.org.pl/ ŁÓDŹ 2011. 09. 30 – 12. 11.</p>
<p>All the World's Women Are in Me! <ul style="list-style-type: none"> ● MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W KRAKOWIE www.mocak.pl KRAKKÓ 2011. 11. 09 – 2012. 01. 01.</p>
<p>Where Is the Green Rabbit? The Landscape of the Future <ul style="list-style-type: none"> ● CENTER OF CONTEMPORARY ART UJAZDOWSKI CASTLE www.csv.art.pl VARSÓ 2011. 06. 21 – 2012. 01. 15.</p>
<p>Luxemburg</p> <p>Mondes inventés, mondes habités <ul style="list-style-type: none"> ● MUDAM LUXEMBOURG www.mudam.lu LUXEMBOURG 2011. 10. 08 – 2012. 01. 15.</p>
<p>Nagy-Britannia</p> <p>Taryn Simon <ul style="list-style-type: none"> ● TATE MODERN www.tate.org.uk LONDON 2011. 05. 25 – 11. 06.</p>
<p>Rashid Rana <ul style="list-style-type: none"> ● CORNERHOUSE www.cornerhouse.org MANCHESTER 2011. 10. 01 – 12. 18.</p>
<p>Wilhelm Sasnal <ul style="list-style-type: none"> ● WHITECHAPEL GALLERY http://www.whitechapelgallery.org/ LONDON 2011. 10. 04 – 2012. 01. 01.</p>
<p>Gerhard Richter <i>Panorama</i> <ul style="list-style-type: none"> ● TATE MODERN www.tate.org.uk LONDON 2011. 10. 06 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Turner Prize 2011 <ul style="list-style-type: none"> ● BALTIC CENTRE FOR CONTEMPORARY ART www.balticmill.com GATESHEAD 2011. 10. 21 – 2012. 01. 08.</p>

<p>Postmodernism <ul style="list-style-type: none"> ● V&A www.vam.ac.uk LONDON 2011. 09. 24 – 2012. 01. 15.</p>
<p>OMA/Progress <ul style="list-style-type: none"> ● BARBICAN – ART GALLERY http://www.barbican.org.uk LONDON 2011. 10. 06 – 2012. 02. 19.</p>
<p>Rothko in Britain <ul style="list-style-type: none"> ● WHITECHAPEL GALLERY http://www.whitechapelgallery.org/ LONDON 2011. 09. 09 – 2012. 02. 26.</p>
<p>Photography: New Documentary Forms <ul style="list-style-type: none"> ● TATE MODERN www.tate.org.uk London 2011. 10. 11 – 2012. 03. 11.</p>
<p>Németország</p> <p>W. Eugene Smith <i>Photographs / A Retrospective</i> <ul style="list-style-type: none"> ● MARTIN-GROPIUS-BAU www.gropiusbau.de BERLIN 2011. 09. 23 – 11. 27.</p>
<p>Joseph Beuys <i>8 days in Japan and the utopia of Eurasia</i> <ul style="list-style-type: none"> ● HAMBURGER KUNSTHALLE www.hamburger-kunsthalle.de HAMBURG 2011. 10. 08 – 2012. 01. 01.</p>
<p>Side by Side / Poland – Germany. A 1000 Years of Art and History <ul style="list-style-type: none"> ● MARTIN-GROPIUS-BAU www.gropiusbau.de BERLIN 2011. 09. 23 – 2012. 01. 09.</p>
<p>Thomas Sarceno <i>Cloud Cities</i> <ul style="list-style-type: none"> ● HAMBURGER KUNSTHALLE www.hamburger-kunsthalle.de HAMBURG 2011. 09. 15 – 2012. 01. 15.</p>
<p>CAR CULTURE. Media of Mobility <ul style="list-style-type: none"> ● ZKM / MUSEUM FÜR NEUE KUNST www.zkm.de KARLSRUHE 2011. 06. 18 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Gabriela Friðriksdóttir <i>Crepusculum</i> <ul style="list-style-type: none"> ● SCHIRN KUNSTHALLE www.schirn-kunsthalle.de FRANKFURT 2011. 09. 29 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Kienholz <i>The Signs of the Times</i> <ul style="list-style-type: none"> ● SCHIRN KUNSTHALLE www.schirn-kunsthalle.de FRANKFURT 2011. 10. 22 – 2012. 01. 29.</p>
<p>Eva Besnyő <i>Budapest – Berlin – Amsterdam</i> <ul style="list-style-type: none"> ● BERLINISCHE GALERIE www.berlinischegalerie.de BERLIN 2011. 10. 28 – 2012. 02. 27.</p>
<p>Ai Weiwei in New York – Photographs 1983-1993 <ul style="list-style-type: none"> ● MARTIN-GROPIUS-BAU www.gropiusbau.de BERLIN 2011. 10. 15 – 2012. 03. 18.</p>

<p>Norvégia</p> <p>VideoSpace <ul style="list-style-type: none"> ● ASTRUP FEARNLEY MUSEET FOR MODERNE KUNST http://afmuseet.no OSLO 2011. 11. 03 – 12. 31.</p>
<p>Olaszország</p> <p>A Geographical Expression <ul style="list-style-type: none"> ● FONDAZIONE SANDRETTO RE REBAUDENGO www.fondsr.org TORINO 2011. 05. 19 – 11. 27.</p>
<p>54th Internatioal Art Exhibition Németh Hajnal <i>Ősszeomlás – Passzív interjú</i> <ul style="list-style-type: none"> ● HUNGARIAN PAVILION, GIARDINI DI CASTELLO www.crash-passiveinterview.c3.hu www.labiennale.org VELENCE 2011. 06. 04 – 11. 27.</p>
<p>ARTE POVERA 1968 <ul style="list-style-type: none"> ● MAMBO www.mambo-bologna.org BOLOGNA 2011. 09. 24 – 12. 26.</p>
<p>Indian Highway <ul style="list-style-type: none"> ● MAXXI www.fondazionemaxxi.it RÓMA 2011. 09. 22 – 2012. 01. 29.</p>
<p>Oroszország</p> <p>Impossible Community <ul style="list-style-type: none"> ● MOSCOW MUSEUM OF MODERN ART www.mmoma.ru MOSZKVA 2011. 09. 08 – 11. 06.</p>
<p>William Kentridge <i>Five Themes</i> <ul style="list-style-type: none"> ● GARAGE: CENTER OF CONTEMPORARY ART www.garageccc.com MOSZKVA 2011. 09. 30 – 12. 04.</p>
<p>Marina Abramović <i>The Artist is Present</i> <ul style="list-style-type: none"> ● GARAGE: CENTER OF CONTEMPORARY ART www.garageccc.com MOSZKVA 2011. 10. 08 – 12. 04.</p>
<p>Spanyolország</p> <p>Painterly Abstraction, 1949-1969 <ul style="list-style-type: none"> ● GUGGENHEIM MUSEUM BILBAO www.guggenheim-bilbao.es 2011. 06. 14 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Andreas Fogarasi <i>La ciudad de color / Vasarely Go Home</i> <ul style="list-style-type: none"> ● MUSEO NACIONAL CENTRO DE ARTE REINA SOFIA www.museoreinasofia.es MADRID 2011. 09. 13 – 2012. 01. 09.</p>
<p>Andreas Fogarasi <i>Constructing / Dismantling</i> <ul style="list-style-type: none"> ● CENTRO ANDALUZ DE ARTE CONTEMPORÁNEO www.caac.es SEVILLA 2009. 09. 17 – 2010. 01. 10.</p>

<p>Šejla Kamerič, Anri Sala <i>1395 Days Without Red</i> <ul style="list-style-type: none"> ● MUSEU D'ART CONTEMPORANI DE BARCELONA www.macba.es BARCELONA 2011. 10. 19. – 2012. 01. 09.</p>
<p>Svájc</p> <p>Shirana Shabazi <i>Much like Zero</i> <ul style="list-style-type: none"> ● FOTOMUSEUM WINTERTHUR www.fotomuseum.ch WINTERTHUR (ZÜRICH) 2011. 09. 03 – 11. 13.</p>
<p>Santu Mofokeng <i>Chasing Shadows – 30 years of photographic essays</i> Sven Augustijnen <i>Spectres</i> <ul style="list-style-type: none"> ● KUNSTHALLE www.kunsthalle-bern.ch BERN 2011. 10. 07 – 11. 27.</p>
<p>Louise Bourgeois <i>À L'INFINI</i> <ul style="list-style-type: none"> ● FONDATION BEYELER www.beyeler.com BASEL 2011. 09. 03 – 2012. 01. 08.</p>
<p>Miró, Monet, Matisse – The Nahmad Collection <ul style="list-style-type: none"> ● KUNSTHAUS www.kunsthau.ch ZÜRICH 2011. 10. 21 – 2012. 01. 15.</p>
<p>Svédország</p> <p>Psychosis, part 1: I Will Never Talk About the War Again <ul style="list-style-type: none"> ● FARGFABRIKEN www.fargfabriken.se STOCKHOLM 2011. 09. 17 – 11. 19.</p>
<p>Turner, Monet, Twombly <i>Later paintings</i> <ul style="list-style-type: none"> ● MODERNA MUSEET www.modernamuseet.se STOCKHOLM 2011. 10. 08 – 2012. 01. 15.</p>
<p>Walid Raad / Hasselblad Award Winner 2011 <ul style="list-style-type: none"> ● HASSELBLAD CENTER www.hasselbladcenter.se GÖTEBORG 2011. 11. 12 – 2012. 01. 15.</p>
<p>Szlovénia</p> <p>29th International Biennial of Graphic Art <ul style="list-style-type: none"> ● MODERNA GALERIJA www.mg-lj.si LJUBJANA 2011. 09. 23 – 11. 20.</p>
<p>This Is All Film. Experimental film in Yugoslavia 1951-1991. <ul style="list-style-type: none"> ● MODERNA GALERIJA www.mg-lj.si LJUBJANA 2012. 02. 28-ig</p>
<p>Törökország</p> <p>Untitled (12th Istanbul Biennial) <ul style="list-style-type: none"> ● ANTREPO 3 & 5 http://bienal.iksv.org/en ISTANBUL 2011. 09. 17 – 11. 13.</p>
<p>Kutluğ Ataman <i>Mesopotamian Dramaturgies</i> <ul style="list-style-type: none"> ● ARTER SANAT IÇIN ALAN / SPACE FOR ART www.arter.org.tr ISTANBUL 2011. 09. 15 – 11. 16.</p>

www.artmoments.hu

Az

 otpjunior

bemutatta

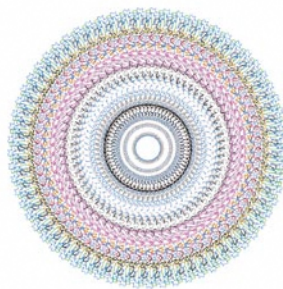
art moments

by

**HYB
RID
ART**

CSATÓ JÓZSEF
Gitaros, 2007, olaj, vászon, 130 x 100 cm

2 0 1 1 . o k t ó b e r 8 — o k t ó b e r 3 0 .

